

DOI: 10.61830/balkansbd.1901582

Trakya University Balkan Health Science Journal, 5(2), 95-108, 2026

Postpartum Kanama ile İlgili Hemşirelik Çalışmalarının Haritalanması, Web of Science Analizi: Tanımlayıcı Bir Çalışma

Mapping Nursing Studies Related to Postpartum Hemorrhage, Web of Science Analysis: A Descriptive Study

✉ Meryem ÜNÜLÜ^{1*}, ✉ Elif GÜRSOY²

¹ Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir, Türkiye

² Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Eskişehir, Türkiye

ABSTRACT

incelemek ve bu alandaki akademik yapı, eğilimler ile kavramsal çerçeveyi ortaya koymaktır.

Tasarım: Betimleyici bir bibliyometrik analiz çalışmasıdır.

Yöntem: Veriler, 10 Şubat 2026 tarihinde "Postpartum Hemorrhage" OR "Hemorrhage Postpartum" anahtar kelimeleri ile Web of Science veri tabanının "Hemşirelik" kategorisinden toplanmıştır. Dahil etme kriterlerini karşılayan 345 çalışma VOSviewer 1.6.20 programı ile analiz edilmiştir.

Bulgular: Yayın sayısı 1991-2009 döneminde sınırlıyken, 2010 sonrasında belirgin bir artış göstermiş ve 2019'da 33 makale ile zirveye ulaşmıştır. Yayınların yıllık büyüme oranı yaklaşık %11 olarak hesaplanmıştır. Coğrafi dağılımda, 204 yayın ve 2120 atıf ile Amerika Birleşik Devletleri en baskın ülke konumundayken, onu Kanada ve Avustralya izlemiştir. Türkiye, 4 yayın ve 103 atıf ile literatüre sınırlı katkı sağlamıştır. Dergilere göre dağılım incelendiğinde, en fazla yayının Midwifery (n=62) dergisinde yer aldığı görülmektedir. Bunu Journal of Midwifery & Women's Health (n=51) ve Birth: Issues in Perinatal Care (n=49) izlemektedir. Yazarlar düzeyinde Mavis N. Schorn, kurumsal düzeyde ise Vanderbilt Üniversitesi en fazla atıf almıştır. Anahtar kelime analizi, "postpartum hemorrhage", "maternal mortality", "midwifery" ve "simulation"un alandaki tematik odakları yansıttığını göstermiştir.

Sonuç: Hemşirelik literatürü postpartum kanama yönetiminde kanıta dayalı uygulamalara ve simülasyon eğitime odaklanmıştır. Anne ölüm oranlarının yüksek olduğu ülkeleri kapsayacak küresel işbirliklerinin genişletilmesi ve disiplinlerarası çalışmaların artırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Anne ölümleri, bibliyometrik analiz, doğum sonrası bakım, hemşirelik, postpartum kanama

* Corresponding Author: Meryem ÜNÜLÜ

E-mail: Meryem_alpagut@hotmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3967-0864>

Geliş Tarihi/Received: 03.03.2026

Kabul Tarihi/Accepted: 01.06.2026

Yayınlanma Tarihi/Publication Date: 21.07.2026

Copyright© 2025 The Author. The content of this journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

©Telif Hakkı 2025 Yazar. Bu derginin içeriği Creative Commons Atıf-GayriTicari 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.

ÖZET

Objective: The aim of this study is to examine nursing research on postpartum hemorrhage using bibliometric analysis to analyze the academic structure, trends, and conceptual framework in this field.

Design: This is a descriptive bibliometric analysis study.

Methods: Data were collected from the "Nursing" category of the Web of Science database on February 10, 2026, using the keywords "Postpartum Hemorrhage" OR "Hemorrhage Postpartum". 345 studies meeting the inclusion criteria were analyzed using the VOSviewer 1.6.20 program.

Results: While the number of publications was limited during the 1991-2009 period, it showed a significant increase after 2010 and peaked in 2019 with 33 articles. The annual growth rate of publications was estimated at approximately 11%. In terms of geographical distribution, the United States is the most dominant country with 204 publications and 2120 citations, followed by Canada and Australia. Turkey has made a limited contribution to the literature with 4 publications and 103 citations. When the distribution by journal is examined, it is seen that the highest number of publications appeared in the journal Midwifery (n=62). This is followed by Journal of Midwifery & Women's Health (n=51) and Birth: Issues in Perinatal Care (n=49). Mavis N. Schorn received the most citations at the author level, while Vanderbilt University received the most at the institutional level. Keyword analysis showed that "postpartum hemorrhage," "maternal mortality," "midwifery," and "simulation" reflected the thematic focus in the field.

Conclusion: The nursing literature focuses on evidence-based practices and simulation training in the management of postpartum hemorrhage. It is recommended to expand global collaborations to include countries with high maternal mortality rates and to increase interdisciplinary studies.

Keywords: Maternal mortality, bibliometric analysis, postpartum care, nursing, postpartum hemorrhage.

INTRODUCTION

Postpartum kanamanın tanımı klasik olarak, doğumdan sonraki ilk 24 saat içinde meydana gelen, vajinal doğumlar için 500 ml'den fazla ve sezaryen doğumlar için 1000 ml'den fazla niceliksel kanama olarak tanımlanmıştır (Borovac-Pinheiro et al., 2018; Escobar et al., 2022). PPK'nın birçok nedeni bulunmakla birlikte, bunlar arasında uterus atonisi en sık görülenidir. Postpartum kanamanın diğer sık görülen nedenleri arasında genital sistem travmaları (vajinal veya servikal laserasyonlar), uterus rüptürü, plasentanın tutulum veya yerleşim anomalileri (plasenta retansiyonu, düşük yerleşimli plasenta), maternal koagülasyon bozuklukları, uterin inversiyon, ablasyo plasenta, amniyotik sıvı embolisi, ölü fetus retansiyonu ve herediter koagülopati sayılabilir. Postpartum kanamanın erken dönemde tanınması ve tedavi edilmesi, maternal mortalite ve morbiditenin azaltılmasında önemli rol oynamaktadır (Işık, Kaya, ve Kurt Durmuş, 2020; Escobar et al., 2022; Rangel et al., 2023). PPK'nın önlenmesinin önündeki engeller arasında; PPK'nın tanınmasında gecikmesi, hasta ve sağlık çalışanlarının arasındaki zayıf iletişim, ekip çalışmasının yetersiz olması ve sağlık çalışanlarının eğitimde görülen aksaklıklar yer almaktadır (De Melo et al., 2017).

Bu klinik ve eğitimsel zorlukların aşılmasında, mevcut literatürün sistematik olarak değerlendirilmesi ve araştırmaların hangi alanlarda yoğunlaştığının belirlenmesi stratejik bir öneme sahiptir. Bibliyometrik analizler, geniş ölçekli bilimsel veriyi sistematik biçimde inceleyerek bir alanın akademik yapısını, gelişim süreçlerini ve iş birliği ağlarını görselleştirmek için güçlü bir yöntem sunmaktadır (Donthu et al., 2021). Özellikle hemşirelik eğitiminde ve klinik beceri gelişiminde kritik bir araç haline gelen simülasyon tabanlı yaklaşımların literatürdeki evrimini tespit etmek, hemşirelik araştırmalarının gelecekteki yönünü belirlemek açısından elzemdir (Lima, 2026; Greer et al., 2023).

Literatürde PPK'lar üzerine çeşitli bibliyometrik çalışmalar mevcut olsa da, bu çalışmaların genellikle genel tıp perspektifine veya belirli tedavilere odaklandığı görülmektedir (Mendoza-Vilcahuman et al., 2026; Guo et al., 2025; Barja-Ore, et al., 2023). Ancak, postpartum dönemde doğrudan bakım sunan, risk değerlendirmesi yapan ve multidisipliner ekip içinde koordinasyon rolü üstlenen hemşirelerin araştırma gündemini ve bu alandaki entelektüel temelleri özel olarak inceleyen bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu boşluk, hemşirelik disiplininin PPK yönetimindeki özgün katkısını ve gelecekteki araştırma önceliklerini belirlemeyi zorlaştırmaktadır. Dolayısıyla, hemşirelik odaklı literatürün haritalandırılması, sadece akademik bir ihtiyaç değil, aynı zamanda klinik eğitim programlarının ve kanıta dayalı bakım protokollerinin mesleğe özgü gereksinimlere göre optimize edilmesine rehberlik etme potansiyeline sahiptir.

Bu çalışmanın amacı, PPK konusundaki hemşirelik araştırmalarını bibliyometrik analiz yöntemiyle incelemek ve bu alandaki akademik yapı, eğilimler ile kavramsal çerçeveyi ortaya koymaktır.

Araştırma soruları: Çalışmanın ana amacına uygun olarak, aşağıdaki sorular ele alınacaktır.

- PPK konusundaki hemşirelik araştırmalarında, zaman içindeki yayın sayısı ve alıntı eğilimleri nelerdir?
- PPK konusundaki hemşirelik araştırmalarına en fazla katkıda bulunan (en üretken) ülkeler, kurumlar ve yazarlar hangileridir?
- PPK konusundaki hemşirelik araştırmalarında en sık kullanılan anahtar kelimeler nelerdir?

GEREÇ VE YÖNTEM

Araştırma Tasarımı

Bu çalışma, betimleyici bibliyometrik çalışmadır. Bibliyometrik analiz, geniş ölçekli bilimsel veriyi sistematik biçimde incelemek ve değerlendirmek için yaygın şekilde başvurulan ve metodolojik titizlik gerektiren bir yöntemdir (Donthu et al., 2021). Scopus ve Web of Science (WoS) gibi bilimsel veri tabanlarının ortaya çıkışı, büyük hacimlerde bibliyometrik veri edinmeyi nispeten kolaylaştırmış (Donthu et al., 2021). Bibliyometrik analizde, araştırma alanı ve sorusu için uygun veri kaynağının seçimi çok önemlidir. Uygun veri kaynağını seçmek, araştırma hedeflerinin karşılanması ve sonuçların güvenilir olmasını sağlayacaktır (Pranckutė, 2021; Visser et al., 2021). WoS mevcut çalışmada arama motoru olarak kullanılmıştır. WoS veri tabanı, ileri düzey araştırma ve analiz olanakları sunan gelişmiş arama ve filtreleme özelliklerine sahiptir ve veri bütünlüğünü korumaya yönelik çeşitli denetim sistemleri kullanmaktadır. Yayın etiği standartları yüksek, kaliteli ve güvenilir çalışmaları bünyesinde barındırmaktadır. Bununla birlikte, pek çok farklı disipline ait kapsamlı bir yayın arşivine erişim imkânı sunmaktadır (Dirik, Eryılmaz ve Erhan 2023).

Verilerin Analizi

Bibliyometrik veri setinin analizi kapsamında, çalışmanın amacına uygun olarak çeşitli analiz türleri gerçekleştirilmiştir. İncelenen bibliyometrik göstergeler arasında; makalelerin yıllara göre dağılımı, en üretken ve en çok atıf alan yazarlar, ülkeler, kurumlar ve odaklanılan tematik alanlar yer almaktadır. Literatürde farklı bibliyometrik analiz araçları kullanılmaktadır (Moral Muñoz et al., 2020). Bu çalışmada işlevsellik açısından; görselleştirme, haritalama ve çok boyutlu analiz imkânı sağlaması gibi güçlü yanlarının olması nedeniyle VOSviewer program tercih edilmiştir (Van Eck, & Waltman 2010). Ayrıca çalışmada bibliyometrik analiz yönergeleri ve adımları takip edilmiştir (Donthu et al., 2021; Passas, 2024). VOSviewer yazılımı kullanılarak gerçekleştirilen ağ analizleri ve uygulanan spesifik eşik değerleri şunlardır:

- Anahtar Sözcük Eş-Oluşum Analizi (Co-occurrence): Literatürdeki kavramsal yapıyı belirlemek için yazar anahtar kelimeleri incelenmiş olup, analize dahil edilmek için minimum üç (3) kez geçme eşik değeri uygulanmıştır.
- Ortak Yazar (Co-authorship), Atıf (Citation) ve Bibliyografik Eşleşme (Bibliographic Coupling) Analizleri: Yazarlar, ülkeler, kurumlar ve dokümanlar arasındaki etkileşimleri haritalamak için her bir birim için en az bir (1) yayın üretme ve en az bir (1) atıf alma kriteri temel alınmıştır.
- Ortak Atıf Analizi (Co-citation): Literatürün entelektüel temelini oluşturan referansları belirlemek amacıyla yazarlar üzerinden yapılan ortak atıf analizinde, analize dahil edilmek için minimum beş (5) atıf alma şartı aranmıştır.

Dahil Etme ve Dışlama Kriterleri

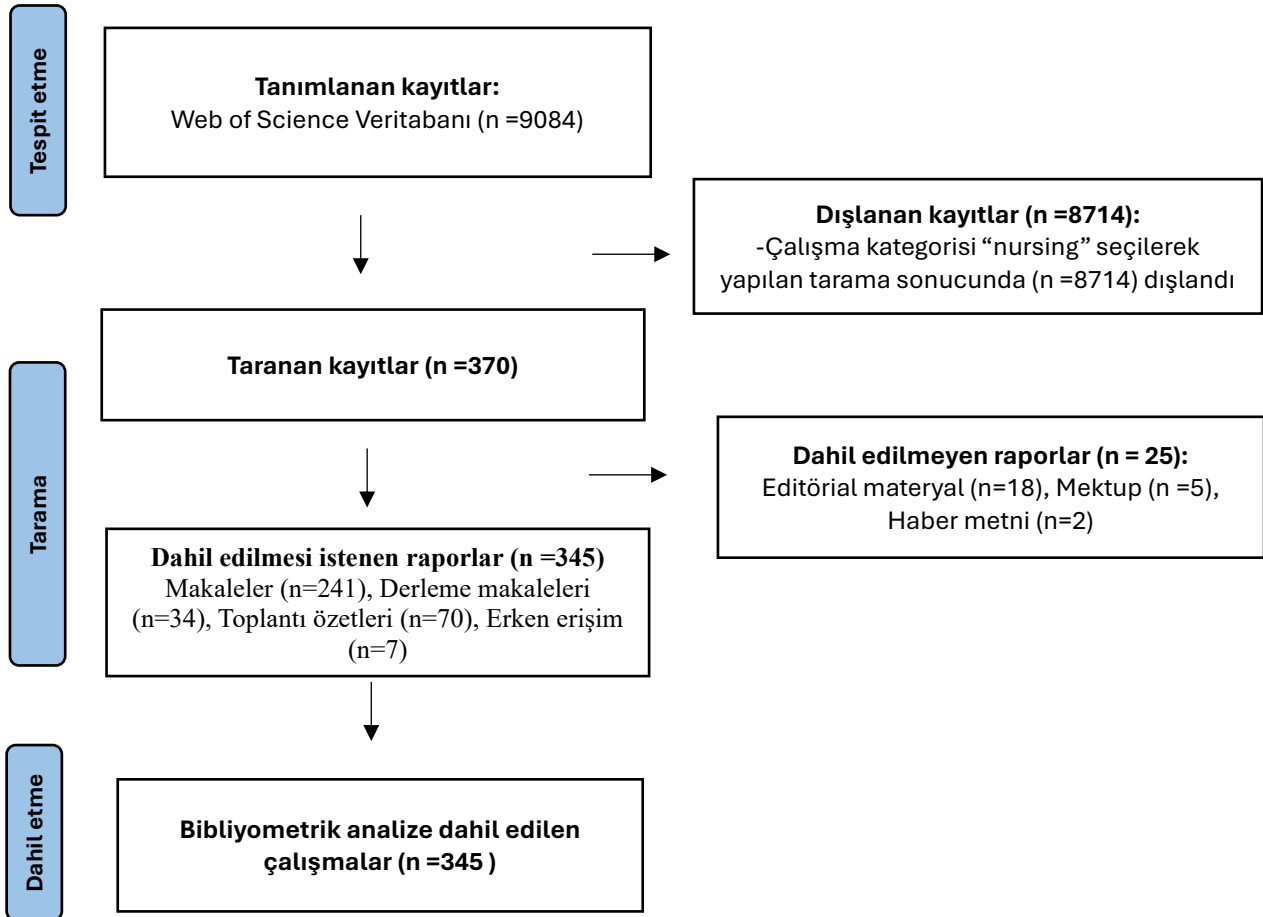
Çalışmaların seçim aşamasına geçilmeden önce dahil etme ve dışlama kriterleri belirlenmiştir.

Dahil etme kriterleri: Hemşirelik kategorisinde, makale, derleme, bildiri ve erken erişim makale türlerini kapsamaktadır. Çalışmaya yıl sınırı olmadan yayımlanmış tüm dillerdeki makaleler dahil edilmiştir.

Dışlanma kriterleri: Kitaplar, kitap bölümleri, editoryal mektuplar ve hemşirelik kategorisi dışında yer alan çalışmalar hariç tutulmuştur.

Çalışma Seçimi ve Çıkarımı

10.02.2026 tarihinde “Postpartum Hemorrhage” OR “Hemorrhage Postpartum” anahtar sözcükleri ile WoS’da “tüm alanlar” seçilerek yıl sınırlandırması yapılmadan yapılan aramada 9084 sonuca ulaşılmıştır. Çalışma kategorisi “nursing” seçilerek yapılan tarama sonucunda; hemşirelik literatüründe postpartum kanamalar üzerine yapılan araştırmalardan toplam 370 yayın tespit edilmiştir. Makaleler, derleme makaleleri, toplantı özetleri ve erken erişim türleri seçildikten sonra yer alan yayın sayısı 345 olarak belirlenmiştir. Tüm bibliyografik veriler, bibliyometrik harita oluşturmak için WoS veritabanından toplanmıştır. Her kaydın içeriği, tam metin ve referans bilgileri dahil olmak üzere, "savedrecs.ris" olarak kaydedilmiştir. Yayınların arama ve seçme süreci Şekil 1’de ayrıntılı olarak gösterilmiştir.

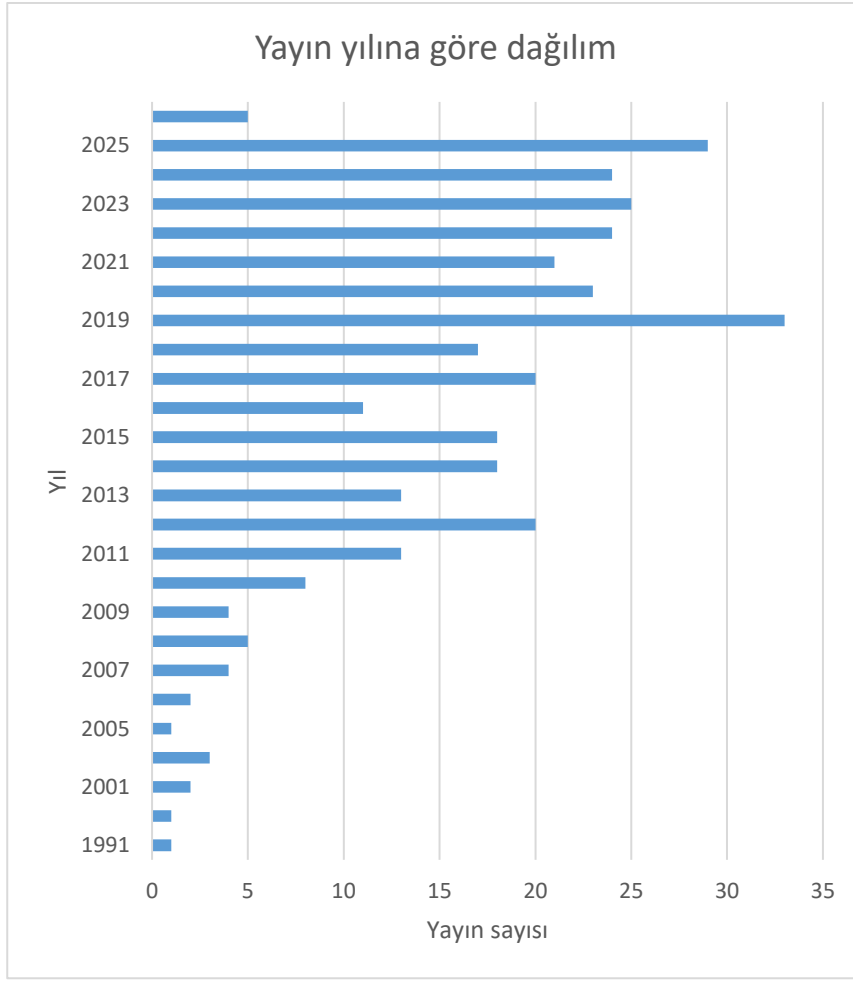

Şekil 1. Akış şeması

BULGULAR

Makalelerin Yayın Yılına Göre Dağılımı

1991-2026 yıllarını kapsayan ve toplam 345 makalenin incelendiği bu çalışmada, yayınların kronolojik dağılımı alana olan akademik ilginin zaman içinde nasıl değiştiğini ortaya koymaktadır. Tablo 1’de gösterildiği gibi, 1991-2009 döneminde yıllık makale sayısı 1-8 arasında sınırlı kalırken, 2010 yılı sonrasında belirgin bir artış eğilimi göstererek 2019 yılında 33 makale ile zirve yapmıştır. 2020-2025 yılları arasında yıllık ortalama 24 makale ile araştırma üretimi istikrarlı bir seyir izlemiş, 2025 yılında ise 29 makaleye ulaşarak alanın canlılığını koruduğunu göstermiştir. Bu dağılım alanın dinamik bir gelişim evresinde olduğuna işaret etmektedir.

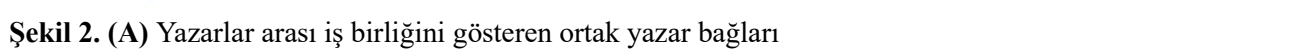
Tablo 1. Yayın yılına göre dağılım

Ortak Yazar Analizi (Co-authorship of Authors)

Ortak yazarlık ağlarının incelenmesi amacıyla, etkili işbirliklerini ve merkezi konumdaki yazarları belirlemek amacıyla minimum bir yayın ve bir atıf kriteri uygulanarak ağ haritası oluşturulmuştur (Şekil 2A). Ağ oluşturan toplam 98 yazar 12 kümede gruplanmış olup, aralarında 271 bağlantı ve 295 toplam bağlantı gücü bulunmaktadır. İncelenen ağ yapısında, en çok atıf alan yazarların (265 atıf ile Mavis N. Schorn, 202 atıf ile Melissa Cheyney ve 161 atıf ile Saraswathi Vedam) en bağlantılı yazarlar olmadığı ayrıca görülmektedir. En çok eser üreten yazarlardan (yediser yayın ile Debra Bingham, Elise N. Erickson ve Mavis N. Schorn) ise sadece birinin (Debra Bingham) en yüksek bağlantı gücüne sahip yazarlar arasında yer aldığı tespit edilmiştir.

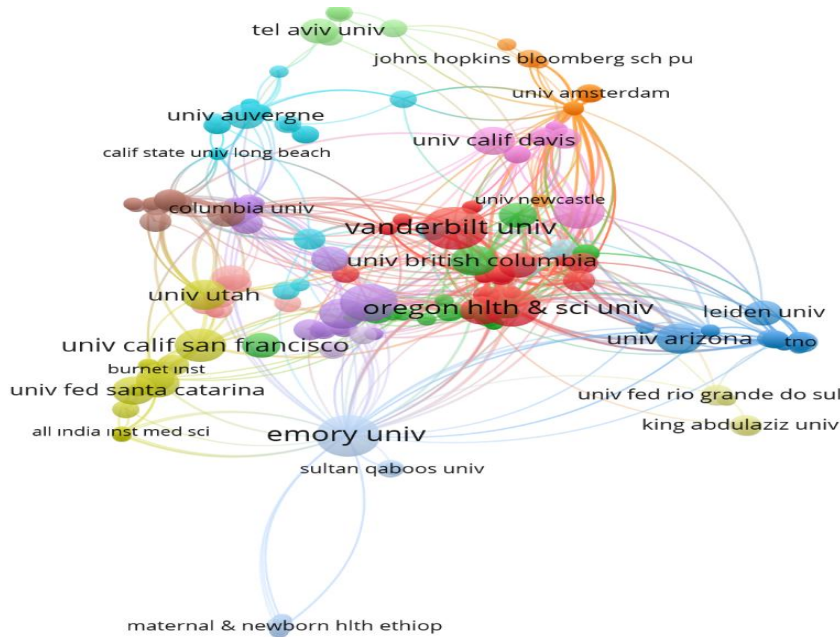
Ülkelerin Atıf Analizi (Citation of Countries)

Ülkelere ait yayınların aldığı atıfların ilişkisel ağını görselleştirmek amacıyla, her bir ülke için en az bir yayın ve en az bir atıf şartı temel alınmıştır. Bu eşik değerinin seçilmesindeki temel gerekçe; incelenen toplam makale sayısının (n=345) spesifik bir alanı temsil etmesi ve alana katkı sağlayan tüm ülkelerin (özellikle gelişmekte olan ülkelerin) küresel çaptaki etkileşimlerini dışlamadan, haritayı en kapsayıcı haliyle sunabilmektir. Bu kriterler doğrultusunda birbiriyle bağlantılı 58 ülke üzerinde gerçekleştirilen analizin sonuçları Şekil 2C’de sunulmuştur. Ağ yapısı içerisinde 13 küme, 380 bağlantı saptanmış ve toplam bağlantı gücü 1785 olarak hesaplanmıştır. Atıf sayısı en yüksek olan ülkeler sırasıyla ABD (2120 atıf), Kanada (349 atıf) ve Avustralya (228 atıf) şeklindedir. Toplam bağlantı gücü değerleri (sırasıyla 139, 54, 51) dikkate alındığında da aynı ülkeler en güçlü ilişki ağına sahip ilk üç konumunda yer almaktadır. Yayın sayısı bakımından ise ABD (204 yayın) ilk sırada olup, onu 18’er yayınlı Avustralya ve Brezilya takip etmektedir. Türkiye ise 4 yayın ve 103 atıf ile katkıda bulunmuş olup, toplam bağlantı gücü 5 olarak belirlenmiştir.

Kurumların Atıf Analizi (Citation of Organizations)

Kurumlar arası atıf ilişkilerini görselleştiren bir ağ haritası oluşturmak üzere, bir kurum tarafından en az bir eser yayınlanması ve bir atıf alınması kriteri kapsamında, etkileşim içindeki 454 kurum üzerinde yapılan analizin bulguları Şekil 2D'de sunulmuştur. İncelenen ağ yapısında 15 küme ile 1742 bağlantı tespit edilmiş ve toplam bağlantı gücü 2078 olarak hesaplanmıştır. Vanderbilt University (12 eser), Emory University (11 eser), Oregon Health & Science University ve University of Michigan (9'ar eser) eserle temsil edilirken en fazla atıf alan yayınların adres kurumları Vanderbilt University (279 atıf), University Of California San Francisco (229 atıf) ve Oregon State University (219 atıf) olmuştur.

Şekil 2. (D) Kurumların atıf bağları

Anahtar Sözcük Analizi (Co-occurrence of Author Keywords)

Hemşirelik literatüründe postpartum kanamalar ile ilgili yayınlarda en sık kullanılan anahtar sözcüklere bakıldığında 175 tekrar ile postpartum hemorrhage (postpartum kanama), 31 tekrar ile maternal mortality (anne ölümleri), 29 tekrar ile midwifery (ebelik), 22 tekrar ile simulation (simülasyon) ve 17 tekrar ile maternal morbidity en sık kullanılan anahtar kelimeler arasında yer almaktadır (Şekil 3A). Hemşirelik ile ilgili kullanılan anahtar kelimelerin başında ise nursing (10 tekrar), nurses (6 tekrar), nursing education (4 tekrar), nursing care (4 tekrar) gelmektedir. Toplam bağlantı gücü açısından en güçlü ifadeler postpartum hemorrhage, maternal mortality ve midwifery olmuştur. En az üç kez görülen ve birbiriyle ilişkili 101 anahtar kelime/sözcük üzerinde yapılan analiz sonucunda toplam 10 küme, 513 bağlantı ve 858 toplam bağlantı gücü tespit edilmiştir.

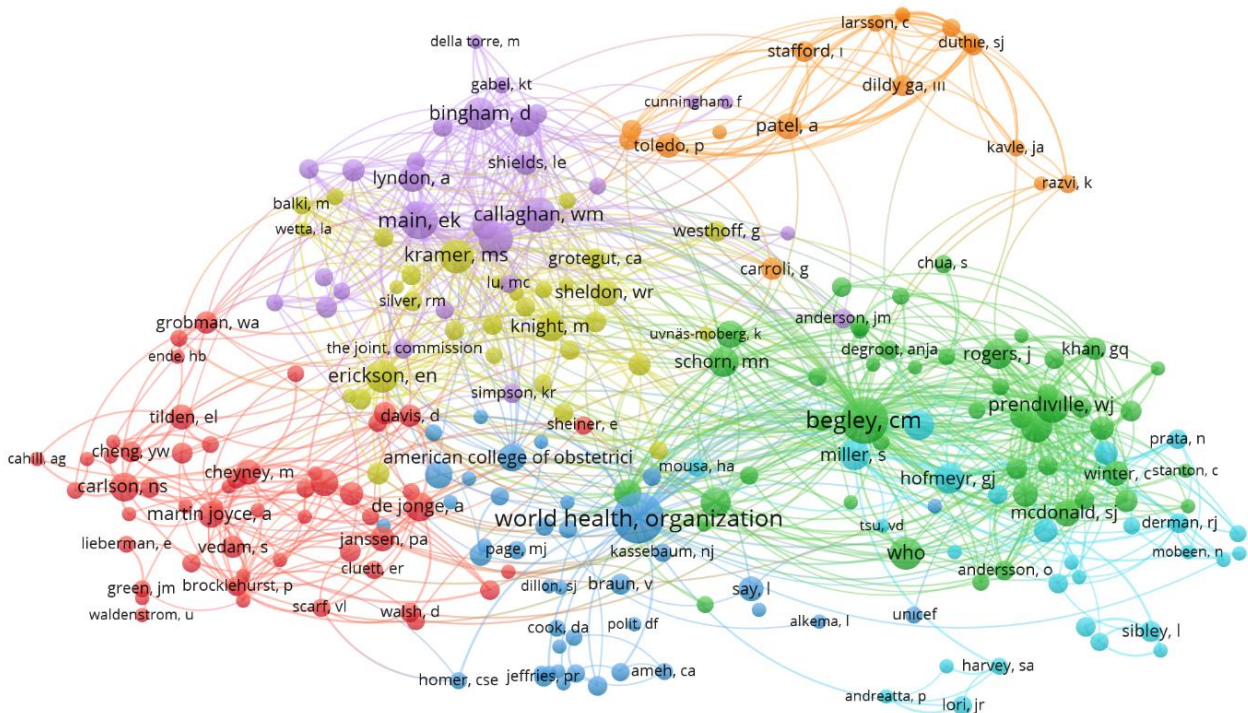
Metinlerin Bibliyografik Eşleşme Analizi (Bibliographic Coupling of Documents)

Bibliyografik eşleşme, iki farklı kaynağın aynı çalışmayı referans göstermesi durumunu tanımlamaktadır. En az bir atıf almış olma kriterine göre seçilen ve birbirleriyle ilişkili 237 yayın üzerinde yapılan analiz sonucunda 11 küme, 2623 bağlantı ve 4477 toplam bağlantı gücü tespit edilmiştir (Şekil 3B). Bibliyografik eşleşme sayısı en yüksek olan yayınlar, 217 atıf ile Schorn (2010), 149 atıf ile Cheyney (2014) ve 90 atıf ile Altman (2006) olarak belirlenmiştir. Toplam bağlantı gücü bakımından en üst sıralarda yer alan çalışmalar ise Dixon (2011), Main (2015) ve Graugaard (2021) şeklindedir.

Şekil 3. (C) Yazarların bibliyografik eşleşme bağları

Yazarların Ortak Atıf Analizi (Co-citation of Co-authors)

Bir araştırmada birlikte atıf gösterilen farklı kaynaklar, ortak atıf (co-citation) olarak adlandırılır. Atıf sayısı minimum 5 seçilerek 246 yazar üzerinden yapılan analize göre 7 küme, 6379 bağlantı tespit edilmiş ve toplam bağlantı gücü 13.118 olarak hesaplanmıştır (Şekil 3D). Bu ilişki ağı içinde en fazla ortak atıf alan yazarlar ise World Health Organization (WHO) (54), Begley (47) ve Main (30) şeklinde sıralanmaktadır.

Şekil 3. (D) Ortak atıf yapılan yazarlar arası bağlar

TARTIŞMA

Bu çalışma, WoS veri tabanından elde edilen verilerle PPK konusundaki hemşirelik araştırmalarını kapsamlı bir şekilde bibliyometrik analiz yöntemiyle inceleyen ilk çalışmalardan biridir. 1991'den 2026'ya uzanan 36 yıllık bir dönemi kapsayan analiz, alandaki kavramsal yapıyı, araştırma eğilimlerini ve işbirlikçi ağları ortaya koymaktadır. Elde edilen bulgular, hemşirelik mesleğinin PPK yönetimindeki gelişen rolüne ve bu kritik obstetrik acil duruma yönelik araştırma gündeminin şekillenmesine ışık tutmaktadır.

Araştırma Çıktısının ve Akademik İlginin Evrimi

Analizimiz, PPK konusundaki hemşirelik araştırmalarının zaman içinde önemli bir büyüme kaydettiğini göstermektedir. 1991-2009 dönemindeki sınırlı yayın sayısı, 2010 sonrasında belirgin bir artış göstermiş ve 2019 yılında zirve yapmıştır. Bu artış eğilimi, küresel sağlık gündeminde anne sağlığının ve önlenebilir maternal mortalite nedenlerinin giderek daha fazla öncelik kazanmasıyla paralellik göstermektedir (Mendoza-Vilcahuman et al., 2026). PPK'nın tüm anne ölümlerinin önemli bir nedeni olması (Almutairi, 2021), hemşirelik araştırmalarındaki bu canlanmayı açıklamaktadır. Genel tıp disiplininde yapılan PPK odaklı diğer bibliyometrik çalışmalar incelendiğinde, araştırma trendlerinin genellikle PPK tedavileri etrafında şekillendiği görülmektedir (Mendoza-Vilcahuman et al., 2026; Guo et al., 2025). Ancak mevcut çalışmamız, hemşirelik perspektifinin daha çok klinik karar verme, simülasyon ve multidisipliner ekip koordinasyonuna yöneldiğini ortaya koyarak genel literatürden ayırmaktadır.

İşbirliği Ağları ve Bilginin Yayılımı

Ortak yazarlık ve atıf analizleri, hemşirelikte PPK araştırmalarının karakterini anlamada önemli ipuçları sunmaktadır. İlginç bir şekilde, en çok atıf alan yazarlar (Mavis N. Schorn, Melissa Cheyney, Saraswathi Vedam) ile en fazla bağlantıya ve işbirliğine sahip yazarlar tam olarak örtüşmemektedir. Bu durum, bir araştırmacının alandaki etkisinin (atıf sayısı) ve görünürlüğünün (işbirliği ağındaki merkezilik), farklı stratejiler ve katkı türleri üzerinden şekillenebileceğini göstermektedir. Örneğin, bazı araştırmacılar derinlemesine, yüksek etkili tek-yazarlı veya küçük ekip çalışmalarına odaklanırken, diğerleri daha geniş, disiplinler arası konsorsiyumlar içinde çalışarak bilginin yayılmasını sağlamaktadır.

Kurumlar düzeyinde, Vanderbilt University, University of California San Francisco ve Oregon State University'nin en fazla atıf toplayan kurumlar olarak öne çıkması, ABD'nin bu alandaki araştırma üretiminde ve etkisinde baskın bir konumda olduğunu teyit etmektedir. ABD'de Kadın Sağlığı, Obstetrik ve Neonatal Hemşireleri Birliği (AWHONN) gibi güçlü mesleki örgütlerin varlığı, Anne Sağlığında İnovasyon İttifakı (AIM) tarafından geliştirilen "Maternal Güvenlik Paketleri" (Maternal Safety Bundles) gibi ulusal kalite geliştirme projelerinin hemşirelik araştırmalarıyla yoğun şekilde desteklenmesi ve Ulusal Sağlık Enstitüleri (NIH) kaynaklı yüksek araştırma fonları gösterilebilir (Bingham et al., 2018; Main et al., 2015). ABD'nin kanıta dayalı protokolleri klinik uygulamaya entegre etmedeki öncülüğü, onu doğal olarak bu alandaki araştırmaların merkezi haline getirmiştir.

Ülkelerin atıf analizi de bu durumu doğrular niteliktedir; ABD 2120 atıf ile açık ara liderken, onu Kanada ve Avustralya izlemektedir. Türkiye'nin 4 yayın ve 103 atıf ile temsil edilmesi, ülkemizdeki araştırma çıktısının niceliğinin artırılması için fırsat alanı olduğunu göstermektedir. Bilginin küresel yayılımını teşvik etmek için, gelişmekte olan ülkelerdeki araştırmacılar ile yerleşik araştırma merkezleri arasında güçlendirilmiş işbirliklerine ihtiyaç vardır (Abdelwahab et al., 2025).

Araştırma Odaklarının ve Gündeminin Haritalanması

Anahtar kelime analizi, hemşirelik literatüründe PPK etrafında şekillenen temel temaları net bir şekilde ortaya koymaktadır. "Postpartum hemorrhage", "maternal mortality" ve "midwifery" en güçlü bağlantıya sahip terimler olarak, araştırma gündeminin morbidite ve mortalite odaklı olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte, "simulation" kelimesinin sıkça kullanılması dikkat çekicidir. Bu bulgu, hemşirelik eğitimi ve mesleki gelişimde simülasyon tabanlı eğitimlerin, PPK yönetiminde klinik beceri ve takım koordinasyonunu geliştirmek için kritik bir araç olarak benimsendiğini desteklemektedir (Lima, 2026; Bercovich et al., 2026; Sirisomboon et al., 2024; Greer et al., 2023). Literatürde, simülasyonun etkili öğrenme ve öğretme stratejilerine sahip olduğu, öğrencilere deneyime dayalı öğrenme ortamları sağlayarak bilgi ve becerilerini geliştirmelerine imkan verdiği, eleştirel düşünme becerilerini geliştirdiği, klinik öncesi öğrencilerin anksiyetelerini azalttığı ve

böylece kendilerine olan güvenlerini ve klinik karar verme becerilerini attırdığı belirtilmektedir (Bailey & Emory, 2022; Kordi et al., 2015). Ayrıca, "nursing", "nurses", "nursing education" ve "nursing care" gibi mesleğe özgü anahtar kelimelerin analizde yer alması, bu çalışmanın hemşirelik disiplinine özel odaklandığını ve PPK yönetiminde hemşirenin doğrudan bakım, eğitim ve koordinasyon rollerinin araştırma konusu yapıldığını göstermektedir.

Kavramsal Yapı ve Temel Referanslar

Bibliyografik eşleşme ve ortak atıf analizleri, bu araştırma alanının entelektüel temellerini anlamamızı sağlamaktadır. WHO, Begley ve Main gibi yazarlar/kuruluşlar en fazla ortak atıf alan kaynaklar olarak belirlenmiştir. Bu durum, küresel kılavuzların (WHO) ve belirli etkili araştırmaların, hemşirelik alanındaki PPK çalışmaları için temel referans çerçevesini oluşturduğunu göstermektedir. Benzer şekilde, Schorn (2010) gibi çalışmaların en yüksek bibliyografik eşleşmeye sahip olması, bu yayınların alandaki bilgi birikiminin merkezinde yer aldığını ve sonraki birçok çalışma için ortak bir temel teşkil ettiğini işaret etmektedir. Bu bulgular, hemşirelik araştırmalarının PPK yönetimine yönelik evrensel protokoller ve kanıta dayalı uygulamalarla sıkı bir şekilde bağlantılı olduğunu ortaya koymaktadır.

Klinik ve Eğitimsel Çıkarımlar

Bu bibliyometrik analizin bulguları, hemşirelik eğitimi ve klinik uygulama için önemli çıkarımlar taşımaktadır. Anahtar kelime ortak ağ analizinde (Şekil 3A), "simulation" kavramının "nursing education" ve "teamwork" kelimeleriyle aynı kümede yer alması, simülasyonların artık temel bir eğitim standardı haline geldiğini kanıtlamaktadır. Bu ağ yapısı, eğitim kurumlarının kaynaklarını geleneksel yöntemlerden ziyade, kanıta dayalı simülasyon senaryolarına ayırması gerektiğini göstermektedir. Diğer yandan, ağ analizinde "maternal mortality" ve "maternal morbidity" temalarının "midwifery", "safety bundles" ve "quality improvement" kavramlarıyla aynı ağ yapısı içinde organik bir ilişki kurduğu görülmektedir. Haritadaki bu kavramsal etkileşim, klinik uygulama için şu net mesajı vermektedir: Obstetrik kanamalarda morbidite ve mortaliteyi önlemek, yalnızca kanamanın anlık yönetimiyle değil; ulusal "güvenlik paketlerinin" klinikte disiplinlerarası bir koordinasyonla uygulanmasıyla mümkündür. Dolayısıyla, hemşirelik araştırmalarının ve klinik uygulamalarının odağında risk değerlendirmesi, obstetrik erken uyarı sistemleri ve multidisipliner iletişim de yer almalıdır (Nugraheny vd., 2025).

Sınırlılıklar

Bu bibliyometrik çalışmanın bulgularını değerlendirirken, metodolojik tasarımından kaynaklanan bazı sınırlılıkların göz önünde bulundurulması gerekmektedir. İlk olarak, analiz yalnızca WoS veri tabanından elde edilen yayınlarla sınırlandırılmıştır. İkinci olarak, veri toplama aşamasında kullanılan anahtar kelimeler İngilizce ("Postpartum Hemorrhage" OR "Hemorrhage Postpartum") olarak belirlenmiştir. Üçüncü bir sınırlılık olarak, araştırma sorularına uygun olarak yapılan taramanın WoS içinde "Hemşirelik" (Nursing) kategorisi ile sınırlandırılmış olması gösterilebilir. Son olarak, bibliyometrik analiz yönteminin doğası gereği, bu çalışma nicel göstergeleri haritalayarak makro düzeyde eğilimleri ortaya koymakta, ancak seçilen yayınların içeriklerine, metodolojik kalitelerine veya klinik sonuçlara etkilerine dair nitel bir derinlemesine değerlendirme sunmamaktadır. Bu nedenle, tamamlayıcı nitelikte sistematik derleme veya içerik analizi çalışmalarına ihtiyaç duyulmaktadır.

SONUÇ

Bu çalışma, 1991-2026 yılları arasında PPK odağındaki hemşirelik araştırmalarının bibliyometrik profilini ve mevcut durumunu ortaya koymaktadır. Bulgular, alana yönelik akademik ilginin özellikle 2010 sonrasında belirgin bir artış gösterdiğini ve ABD merkezli kurum ile yazarların araştırma çıktılarında (yayın ve atıf) baskın konumda olduğunu göstermektedir. Ayrıca, anahtar kelime analizi "postpartum hemorrhage", "maternal mortality", "midwifery", "simulation" ve "maternal morbidity" gibi temaların araştırma gündemine hakim olduğunu ortaya koymuştur. Gelecek çalışmalarda, bu bibliyometrik çalışmada öne çıkan simülasyon tabanlı eğitimlerin ve disiplinlerarası işbirliği modellerinin klinik maternal sonuçlara etkisini inceleyen nitel veya deneysel araştırmalara ağırlık verilmesi önerilmektedir.

Çıkar Çatışması

Yazarlar çıkar çatışması beyan etmemektedir.

Finansal Destek

Destekleyen kurum bulunmamaktadır.

Yazarların Katkı Düzeyleri

Fikir/kavram: MÜ, EG;
Tasarım: MÜ, EG;
Danışmanlık: EG;
Veri toplama: MÜ;
Veri İşlem: MÜ, EG;
Analiz ve/veya Yorum: MÜ, EG;
Kaynak tarama: MÜ;
Makalenin Yazımı: MÜ, EG;
Eleştirel inceleme: EG;
Kaynaklar ve fon sağlama: MÜ, EG.

KAYNAKLAR

- Abdelwahab, S. I., Taha, M. M. E., El-Amin, E. I., Fadlalmola, H. A., Chourasia, U., Abdelmageed, M. M., ... Albasheer, O. (2025). Effect of the COVID-19 pandemic on maternal health research: emerging trends and bibliometric analysis. *Critical Public Health*, 35(1). <https://doi.org/10.1080/09581596.2025.2466019>
- Almutairi, W. M. (2021). Literature review: physiological management for preventing postpartum hemorrhage. In *Healthcare MDPI*. 9(6):658, 1-11. <https://doi.org/10.3390/healthcare9060658>
- Bailey, L., & Emory, J. (2022). High-fidelity simulation improves confidence in nursing students. *Teaching and Learning in Nursing*, 17(2), 191-194. <https://doi.org/10.1016/j.teln.2021.12.004>
- Barja-Ore, J., Chavesta, J. J. C., Pastuso, P. L., Espinoza-Carhuancha, F., & Mayta-Tovalino, F. (2023). Trends, Topics, and Visualization Analysis of Global Scientific Production on Maternal Mortality from Postpartum Hemorrhage: A 5-year Bibliometric Analysis. *Journal of Applied Hematology*, 14(4), 310-315. https://doi.org/10.4103/joah.joah_51_23
- Bercovich, O., Segal, K., Zachi, M., Neeman, Y., Sinai, N. A. B., lee Rak, O., ... & Houry, O. (2026). Emergency scenarios simulations in the obstetrics maternity ward-“training together, treating together”. *Clinical Simulation in Nursing*, 110, 101864.
- Bingham, D., Scheich, B., & Bateman, B. T. (2018). Structure, process, and outcome data of AWHONN's postpartum hemorrhage quality improvement project. *Journal of Obstetric, Gynecologic & Neonatal Nursing*, 47(5), 707-718. <https://doi.org/10.1016/j.jogn.2018.05.002>
- Borovac-Pinheiro, A., Pacagnella, R. C., Cecatti, J. G., Miller, S., El Ayadi, A. M., Souza, J. P., ... & Winikoff, B. (2018). Postpartum hemorrhage: new insights for definition and diagnosis. *Am J Obstet Gynecol*, 219(2), 162-168. <https://doi.org/10.1016/j.ajog.2018.04.013>
- de Melo, B. C., Falbo, A. R., Muijtjens, A. M., van der Vleuten, C. P., & van Merriënboer, J. J. (2017). The use of instructional design guidelines to increase effectiveness of postpartum hemorrhage simulation training. *International Journal of Gynecology & Obstetrics*, 137(1), 99-105. <https://doi.org/10.1002/ijgo.12084>
- Dirik, D., Eryılmaz, İ. ve Erhan, T. (2023). Post-truth kavramı üzerine yapılan çalışmaların VOSviewer ile bibliyometrik Analizi. *Sosyal Mucit Academic Review*, 4(2), 164-188. <https://doi.org/10.54733/smar.1271369>
- Donthu, N., Kumar, S., Mukherjee, D., Pandey, N., & Lim, W. M. (2021). How to conduct a bibliometric analysis: An overview and guidelines. *Journal of business research*, 133, 285-296. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2021.04.070>
- Escobar, M. F., Nassar, A. H., Theron, G., Barnea, E. R., Nicholson, W., Ramasauskaite, D., ... & Wright, A. (2022). FIGO recommendations on the management of postpartum hemorrhage 2022. *International Journal of Gynecology & Obstetrics*, 157, 3-50. <https://doi.org/10.1002/ijgo.14116>
- Greer, J. A., Lutgendorf, M. A., Ennen, C. S., Van Petten, L., Modzik, A., Salas, D., ... & Delorey, D. R. (2023). Obstetric simulation training and teamwork: immediate impact on knowledge, teamwork, and adherence to hemorrhage protocols. *Simulation in Healthcare*, 18(1), 32-41. <https://doi.org/10.1097/SIH.0000000000000641>
- Gu, J., Wu, Y., Shen, Y., Yu, H., Chen, Y. (2025). Current trends and research hot spots in traumatic birth: a bibliometric analysis. *Clinical Nursing Research*, 34(6), 287-303. <https://doi.org/10.1177/10547738251349307>
- Guo, X., Yue, Y., Wang, Y., He, Y., & Yan, J. (2025). Research hotspots and trends in the prevention and treatment of postpartum hemorrhage: based on bibliometric analysis from 2015 to 2025. *Current Science*, 5(3), 3024-3034. <https://doi.org/10.52845/CS/2025-5-3-72>
- Işık, C., Kaya, L., Kurt Durmuş, M. (2020). Doğum sonu kanama takibi, uygulanan girişimler ve bakım ilkeleri. Yazıcı S, editör. *Doğum Sonu Kanamalar*. 1. Baskı. Ankara: Türkiye Klinikleri. p.21-4.
- Kordi, M., Rashidi Fakari, F., Khadivzadeh, T., Mazloun, S. R., Akhlaghi, F., Tara, M. (2015). Effects of web-based training and educational simulation on midwifery students' self-confidence in postpartum hemorrhage management. *Journal of Midwifery and Reproductive Health*, 3(1), 262-268. <https://doi.org/10.22038/jmrh.2015.3247>
- Lima, A. M., Silva, T. C., Carneiro, J. L., Cardoso, M. V., Fonseca, L. M., & Damasceno, A. K. (2026). Development and validation of a clinical simulation scenario to enhance postpartum hemorrhage management. *The Journal of Perinatal & Neonatal Nursing*, 40(1), 4-14. <https://doi.org/10.1097/JPN.0000000000000945>
- Main, E. K., Goffman, D., Scavone, B. M., Low, L. K., Bingham, D., Fontaine, P. L., ... & Levy, B. S. (2015). National partnership for maternal safety: consensus bundle on obstetric hemorrhage. *Obstetrics & Gynecology*, 126(1), 155-162. <https://doi.org/10.1097/AOG.0000000000000869>
- Mendoza-Vilcahuaman, J., Guerra-Olivares, T. S., Iparraguirre-Meza, M., Zarate-Cáceres, C. R., de la Cruz-Ramos, Z. F., & Torre, R. J. M.- de la. (2026). Postpartum hemorrhage treatments: A bibliometric and bibliographic review, 2016 to 2024. *Multidisciplinary Science Journal*, 8(7), 2026428. <https://doi.org/10.31893/multiscience.2026428>

Moral Muñoz, J. A., Herrera-Viedma, E., Santisteban Espejo, A. L., & Cobo Martín, M. J. (2020). Software tools for conducting bibliometric analysis in science: An up-to-date review. 29 (1), e290103. <https://doi.org/10.3145/epi.2020.ene.03>

Nugraheny, E., Ulfa, Y., Purwatiningsih, Y., Paramashanti, B. A., Lestyoningrum, S. D., & Ambarwati, E. R. (2025). Bibliometric analysis of scientific research on early obstetric warning system. *Journal of Education and Health Promotion*, 14(1), 505. https://doi.org/10.4103/jehp.jehp_2211_24

Passas, I. (2024). Bibliometric analysis: the main steps. *Encyclopedia*, 4(2), 1014-1025. <https://doi.org/10.3390/encyclopedia4020065>

Pranckutė, R. (2021). Web of Science (WoS) and Scopus: the titans of bibliographic information in today's academic world. *Publications*, 9(1), 12. <https://doi.org/10.3390/publications9010012>

Rangel, R. D. C. T., Teixeira, E. P., de Souza, M. D. L., Lynn, F. A., Massaroli, R., & Chipindo, A. E. F. (2023). Postpartum hemorrhage: a technical essay. *Open Journal of Nursing*, 13(8), 583-599. <https://doi.org/10.4236/ojn.2023.138038>

Schorn, M. N. (2010). Measurement of blood loss: review of the literature. *Journal of Midwifery & Women's Health*, 55(1), 20-27. <https://doi.org/10.1016/j.jmwh.2009.02.014>

Sirisomboon, R., Nuampa, S., Leetheeragul, J., Sudphet, M., Pimol, K., Sirithemmontree, S., & Silavong, L. (2024). Enhancing the competencies of obstetrical nurses and midwives in high-risk pregnancy management through simulation-based training in Lao people's democratic republic: A pilot study. *Midwifery*, 137, 104132. <https://doi.org/10.1016/j.midw.2024.104132>

Van Eck, N., & Waltman, L. (2010). Software survey: VOSviewer, a computer program for bibliometric mapping. *Scientometrics*, 84(2), 523-538. <https://doi.org/10.1007/s11192-009-0146-3>

Visser, M., Van Eck, N. J., & Waltman, L. (2021). Large-scale comparison of bibliographic data sources: Scopus, Web of Science, Dimensions, Crossref, and Microsoft Academic. *Quantitative science studies*, 2(1), 20-41. https://doi.org/10.1162/qss_a_00112